

ВІДЗИВ

офіційного опонента – кандидата педагогічних наук, доцента кафедри англійської мови і літератури Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського – Добровольської Лесі Станіславівни про дисертацію Пріміної Наталії Миколаївни «Навчання читання англійськомовних лоцій майбутніх судноводіїв», подану на здобуття вченого ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання: германські мови

В умовах політики євроінтеграції Україна стабільно нарощує свій морський потенціал, що свідчить про її відкритість до ділового міжнародного співробітництва. Успішне вирішення професійних завдань в морській сфері створює необхідність підготовки кваліфікованих фахівців-судноводіїв, які вміють читати професійну літературу єдиною міжнародною мовою – англійською. Саме тому підвищення вимог до рівня іншомовної професійної комунікативної компетенції морських фахівців спонукає вищі навчальні заклади морського профілю запроваджувати нові підходи щодо вирішення актуальних проблем навчання курсантів морської англійської мови. Це обумовлює потребу в розробці методики для якісної професійної підготовки майбутніх судноводіїв, здатних швидко і ефективно вирішувати поставлені завдання в морській сфері, що і підтверджує актуальність дисертаційного дослідження Н.М. Пріміної.

Зазначимо, що авторка володіє логікою наукового дослідження, про що свідчить чітке структурування та відповідне оформлення роботи. Структура дисертації Н.М. Пріміної відповідає меті та завданням дослідження. Зміст дисертації та її виклад показує, що наукове дослідження є завершене, в якому розв'язано концептуальні науково-практичні завдання, поставлені авторкою.

Дисертація Н.М. Пріміної складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Структура дисертації послідовно висвітлює логіку досягнення мети дослідження і рішення поставлених у ньому завдань.

У вступі достатньо чітко формулюються актуальність, мета і завдання дослідження, його об'єкт та предмет, наукова новизна, практичне значення дослідження, визначаються використані методи.

У першому розділі «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ ЧИТАННЮ АНГЛОМОВНИХ ЛОЦІЙ МАЙБУТНІХ СУДНОВОДІЇВ» розкрито сутність поняття “лоція” як інтегрованого лінгвомовленнєвого матеріалу, проаналізовані методи навчання іншомовного читання професійно спрямованих текстів для студентів немовних спеціальностей, здійснено аналіз психологічних механізмів переробки та осмислення змісту англomовної інформації у процесі читання автентичних лоцій.

Зазначимо, що дисертанткою проаналізовано види лоцій в лінгвістичному та дидактичному аспектах, що дало змогу визначити, що автентична англomовна лоція передбачає синтез навчальних і професійних дій, при якому професійна діяльність здійснюється в її іншомовному супроводі.

У другому розділі «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЧИТАННЯ АНГЛОМОВНИХ ЛОЦІЙ МАЙБУТНІХ СУДНОВОДІЇВ» наводиться опис розробленої автором методики навчання читання англomовних автентичних лоцій майбутніх судноводіїв.

Цей розділ є найважливішим у роботі, оскільки в ньому дисертантка розглядає та пропонує цілісну систему роботи щодо розвитку вмінь читання автентичних англomовних лоцій з урахуванням структурних елементів предмету навчання.

До найсуттєвіших наукових результатів рецензованого дослідження віднесемо лінгводидактичну модель процесу навчання читання англomовних лоцій майбутніх судноводіїв. Автор доводить, що процес розвитку вмінь читання англomовних лоцій здійснюється на восьми етапах – навчання на перших семи етапах ґрунтується на досягненні мовних, мовленнєвих і професійних цілей, на восьмому етапі – на досягненні здатності самостійного трактування незнайомих мовних явищ в навчальних і автентичних лоціях. Зазначена послідовність навчально-педагогічних дій обумовлена поступовим наростанням лінгвістичних мовних і виробничих труднощів.

Варто відзначити систему вправ, яка складається з восьми блоків відповідно до етапів та цілей навчання. Характерною особливістю розробленої системи вправ є опрацювання кожної наступної мовної, передмовленневої та мовленневої дії на основі її взаємозв'язку з усіма раніше виконаними та спрямованість кожного блоку вправ на читання професійної тематики, що відповідає етапам моделі.

Третій розділ «ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-ДОСЛІДНА АПРОБАЦІЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ЧИТАННЯ АНГЛОМОВНИХ ЛОЦІЙ МАЙБУТНІХ СУДНОВОДІЇВ» присвячений опису організації експериментального дослідження, визначенню критеріального апарату оцінювання ефективності розробленої методики, прописано хід та результати констатувального етапу експерименту, представлено впровадження експериментальної методики у процес професійної підготовки курсантів - майбутніх судноводіїв, подано результати прикінцевого етапу дослідження та проведена серйозна інтерпретація даних.

Ефективність запропонованої методики підтверджено кількісними та якісними позитивними змінами, що відбулися в експериментальній групі.

У висновках до дисертації стисло і чітко резюмуються результати дослідження.

Робота добре проілюстрована матеріалами, що подані у додатках, наведеними прикладами і таблицями. Використана література в основному відповідає тематиці дослідження і достатня за обсягом (293 найменування, з яких 51 англійською мовою). Повністю адекватним меті дослідження є підбір використаних методів, що свідчить про високий рівень підготовленості дисертантки до самостійної науково-дослідної роботи.

Незаперечною науковою новизною дослідження є наукове обґрунтування та визначення змісту і структури методики навчання читання англomовних лоцій майбутніх судноводіїв, характеристика критеріїв оцінювання її ефективності та рівнів розвитку вмінь читання англomовних лоцій майбутніх судноводіїв.

Практичне значення дослідження Н.М. Пріміної полягає у створенні комплексної методики навчання читання англомовних лоцій майбутніх судноводіїв та розробці відповідних навчальних матеріалів і вправ, поданих у посібнику для студентів III курсу спеціальності «Судноводіння» вищих морських навчальних закладів.

Наведені автором висновки є достовірними і відповідають поставленим завданням дослідження. До позитивних якостей роботи слід також віднести чіткий стиль викладу матеріалів дослідження, відсутність неясних формулювань, належне оформлення дисертації.

Автореферат дисертації ідентичний її основному змісту і адекватно відображає основні положення дослідження. Зміст і основні результати дослідження розкриті в 17 публікаціях автора. Кількість публікацій та проведена апробація результатів дослідження на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях відповідають чинним вимогам.

Проте, поряд з позитивними характеристиками дисертаційного дослідження, вважаємо зазначити його певні недоліки.

1. Автор визначає дидактичні і методичні принципи навчання читання англійських лоцій. Натомість, ця диференціація не знаходить чіткого підтвердження. Так, названий авторкою методичний принцип випередження професійної діяльності у процесі навчання читання автентичних англомовних лоцій є більш дидактичним, тому що це положення має бути враховано в методиці навчання будь-якого професійного курсу засобами іноземної мови. Щодо суто методичних принципів навчання читання автентичних лоцій, вони, на наш погляд, не розкриті в повному обсязі.

2. У своєму дослідженні дисертантка доводить, що розроблена нею методика є ефективною. Проте, у роботі не зазначено і не обґрунтовано обсяг мовного лексичного матеріалу, що вводиться на заняттях з розвитку вмінь читання англомовних лоцій майбутніх судноводіїв. Необхідно було зіставити обсяг лексики, що вводить автор вправ із програмними показниками, щоб довести ефективність розробленої методики.

3. Конкретизації потребують виробничі та професійні вміння, які авторка ототожнює у 2 розділі, проте не уточнює їх.

4. Вважаємо, що автору необхідно було провести аналіз навчально-методичного посібника Н.Г.Мар'їної та І.В.Глинської «Читаємо логію англійською мовою» виданого у 2009 році у м.Мурманськ під час аналізу методів навчання іношомовного читання професійно спрямованих текстів студентів немовних спеціальностей.

5. Потребус пояснення яким чином відбувався процес математичної обробки даних під час проведення констатувального та формувального експериментів.

Втім, виявлені недоліки та зауваження суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Вважаємо, що дисертація Пріміної Наталії Миколаївни «Навчання читання англомовних логій майбутніх судноводіїв» є завершеним самостійним дослідженням, вагомим внеском дослідниці в теорію та методику навчання іноземних мов, відповідає встановленим вимогам «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань» до кандидатських дисертацій, а її авторка заслуговує присудження їй наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання (германські мови).

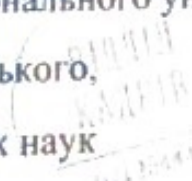
Офіційний опонент:

доцент кафедри англійської мови і літератури

Миколаївського національного університету

імені В.О.Сухомлинського,

кандидат педагогічних наук

Добровольська Л.С.

